

Tonko Barčot

Državni arhiv u Dubrovniku

Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo

Žrnovo

UZ POČETAK RADA ARHIVSKOG SABIRNOG CENTRA KORČULA-LASTOVO

UDK 930.25(497.5Korčula)

Pregledni rad

Godine 2011. otvoren je novi arhivski sabirni centar. Riječ je o osmom po redu sabirnom centru u Hrvatskoj, drugom Državnog arhiva u Dubrovniku i drugom otočkom. Nije slučajna izbor Korčule kao našega gospodarski i društveno najrazvijenijeg otoka. Dug je bio put do osnutka centra. U Korčuli se kroz čitavo ovo vrijeme čuvalo gradivo gradskih i kotarskih institucija, od sredine 20. st. u sklopu Gradskog muzeja Korčula, a od 1994. posebnog arhivskog spremišta dubrovačkog Arhiva. Istaknuta je uloga Vinka Foretića u očuvanju zapisa. Uz povijesni prikaz upravljanja zapisima u proteklom razdoblju, u tekstu se govori o dugogodišnjim nastojanjima za formiranjem arhivske ustanove u Korčuli, samom činu osnutka, staroj školskoj zgradi u Žrnovu i njenoj adaptaciji za potrebe arhivskog centra te počecima rada.

Ključne riječi: Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo, Državni arhiv u Dubrovniku, Vinko Foretić, Gradski muzej Korčula, zgrada u Žrnovu

1. Upravljanje zapisima na području bivšeg korčulanskog kotara¹ do 2011.

1.1. Čuvanje gradiva do II. svjetskog rata

Prve zapise o odnosu prema arhivskim zapisima u Korčuli pronalazimo sredinom 19. st. Tada je korčulanski načelnik Dimitri u jednom spisu ustvrdio kako su požar, nemarnost i loše upravljanje općinskim uredom krivci za uništavanje starog korčulanskog arhiva i što u Korčuli nisu sačuvani zapisi prije 1300. godine.² Nije poznato kada se taj požar točno dogodio i je li se nemarno ophođenje prema zapisima može protegnuti kroz čitavo mletačko povijesno razdoblje. Poznato je još i kako je po-

¹ Korčulanski kotar od sredine 19. st. do sredine 20. st. obuhvaća područje otoka Korčule, Lastova (ne uvijek) te zapadnog i središnjeg Pelješca, što se najvećim dijelom podudara i s današnjom nadležnošću Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo.

² HR-DADU-SCKL-530. Općina Korčula. 2.2. Razgraničenja općina, Očitovanje načelnika Dimitrija (23.9.1853).

žar 1651. uništio stari župni arhiv Sv. Kuzme i Damjana u Lastovu.³ U vrijeme II. austrijske uprave početkom 19. st. nadležnim kotarskim upravnim tijelima povjerena je briga o arhivskom gradivu stvaratelja iz prethodnih povijesnih razdoblja. S obzirom na množinu spisa, ponajprije iz mletačkog razdoblja, Kotarsko poglavarstvo u Korčuli donosi odluku da se ono izmjesti iz uredovnih prostorija. Tako je arhiv stare korčulanske komune (do 1797), gradivo stvaratelja I. austrijske uprave (do 1805), francuske uprave (do 1813) i engleske uprave (do 1815), pohranjeno u napuštenoj crkvi Sv. Barbare.⁴ O tom gradivu se nije pretjerano brinulo, pa je 1883. najveći dio gradiva od 1338. do početka 19. st. prebačen u zadarski Namjesnički arhiv. To je gradivo u Zadru uređeno u razdoblju 1886-1889, a kronološki popis je sastavljen 1895.⁵ No, u Zadar nije sve prebačeno i u crkvi Sv. Barbare i nadalje je ostao manji dio gradiva. Najmanji dio s dokumentima od 16. st. nalazio se u zgradi korčulanske općine.⁶ U crkvi Sv. Barbare Kotarsko poglavarstvo će pohranjivati i svoje spise (tu će se naći i spisi prednika Preture Korčula te preuzete pismohrane ukinute Preture Lastovo, Preture Pelješac...).

Prvi publicirani izvori za povijest Korčule javljaju se krajem 19. st.⁷ Upravo zahvaljujući zanimanju povjesničara, donekle se osvještavaju imatelji arhivskih izvora o njihovoj važnosti. Prigodom svojih povijesnih istraživanja u crkvi Sv. Barbare 1930., Vinko Foretić popisuje stare arhivske knjige do 1420. što će poslije objaviti u sklopu svoje studije „Otok Korčula u srednjem vijeku do 1420.“⁸ Bio je to prvi publicirani pregled najstarijih javnih i privatnih arhivskih izvora na Korčuli i o Korčuli. Spomenute najstarije spise predaje Kotarskom poglavarstvu gdje će ih smjestiti u dvije prigodno napravljene drvene kutije u načelnikovu uredu.⁹

Nova promjena nastupa 1934. kad je crkva prodana Srpskoj pravoslavnoj crkvi u duhu tadašnjeg prozelitizma.¹⁰ Kotarsko poglavarstvo u Korčuli nije znalo što bi s tim arhivom, pa je u travnju 1934. Kraljevskoj banskoj upravi u Splitu predložilo

³ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - zapisi dr. Vinka Foretića o stradalom gradivu u ratu (1945).

⁴ Do pohrane gradiva u ovom prostoru dolazi najvjerojatnije sredinom 19. stoljeća. Naime, crkva Sv. Barbare (još od početka 17. st. u posjedu Bratovštine topnika), u prvoj polovici 19. st. služi kao skladište austrijskom carskom topništvu; Fazinić, A. Crkva sv. Barbare - sv. Trojstva u Korčuli. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 7 (2002), str. 65-66.

⁵ Foretić, V. *Otok Korčula u srednjem vijeku do g. 1420.* Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1940., str. 2.

⁶ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

⁷ Ponajprije se misli na prvo izdanje Korčulanskog statuta iz 1877. te na Vida Vuletića Vukasovića i njegove priloge u splitskom *Bullettino di archeologia e storia Dalmata*, dubrovačkom časopisu *Slovinac*...

⁸ Izdala Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti 1940. u Zagrebu

⁹ Poslije će ih prebaciti u podrum s drvima za ogrjev i na Foretićeva upozorenja neće reagirati. Zanimljivo je istaknuti kako je Foretić u dva navrata posudio uz revers dio arhivskih spisa. Nakon što se kod njega dio spisa zadržao, u rujnu 1941. ga je pozvao talijanski konzul u Dubrovniku (otok Korčula je tada bila sastavnim dijelom Italije) da posuđene spise vrati, što je on i učinio; HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

¹⁰ Fazinić, A. Crkva sv. Barbare - sv. Trojstva u Korčuli. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 7 (2002), str. 66, 70-72, 74.

da se stara arhiva preko 30 godina „proda kao hartija ili eventualno uništi“¹¹. Nasreću, to se nije dogodilo. Cjelokupno arhivsko gradivo iz crkvice prebačeno je u dvije podrumске prostorije pučkoškolske zgrade.¹² Arhiv Općine se nalazio u zgradi korčulanske općine gdje je i dočekaо II. svjetski rat. Nije potrebno naglašavati kako se tijekom svih tih prenošenja gradiva, ono mijesalo te se gubio prvobitni red pismohrana. Ratna opasnost stvorila je nesređenost i u pismohranama aktivnih stvaratelja. Tako je pismohrana Kotarskog suda u Korčuli (od 1797) uoči rata morala biti spuštena iz potkrovlja te se poremetio red.¹³

Povremeno se iz viših upravnih instanci pozivalo na sređivanje arhiva i podsjećalo na važnost njegova očuvanja i sređenosti. Tako je Oblasni odbor Dubrovnik 1927. pozvao svaku pojedinačnu općinsku upravu na svom području da do kraja godine „uredi“ svoj arhiv i da „osobito pomno sačuva sve najstarije dokumente... a posebice da uredi spise, koji se tiču ustavne borbe u Dalmaciji od god. 1861. unapred“.¹⁴

1.2. Stradanje gradiva u II. svjetskom ratu

Upravo je u ratu arhivsko gradivo Korčule najteže stradalo i u Zadru i u Korčuli. U Zadru je korčulansko gradivo ponajprije premješteno u vlažnu prostoriju, a potom je dio najstarijih dokumenata odnijela talijanska vlast pri povlačenju (ponijeli su i znatan dio lastovskoga gradiva).¹⁵ U savezničkom bombardiranju stradala je Namjesnička zgrada te je arhiv stare korčulanske komune bio neko vrijeme izložen kiši. U Korčuli je najprije 1943. njemačka vojska bombardirala grad i oštetila zgradu Općine u kojoj se nalazio dio općinskog arhiva. Prilikom savezničkih bombardiranja grada 1944. bombe su pale upravo na školsku zgradu. Naknadno je njemačka vojska srušila podove i grede u općinskoj i školskoj zgradi zbog potrebe za drvenom građom. Dio gradiva stradaо je neposredno, a arhiv Općinskog i Kotarskog poglavarstva i kasnije. Foretić je o tom stanju pribilježio:

*„Općinski arhiv se našao izložen kiši, vjetru, raznašanju, uništavanju i pravljenju nečistoće i izmetina u njemu. To je stanje trajalo punu godinu dana“.*¹⁶

Od svežnjeva spisa Kotarskog suda, njemačka vojska je barikadno pregradila prizemne prozore zgrade Suda.¹⁷ Arhivsko gradivo je iz stradalih zgrada izneseno na

¹¹ Glavina, F. Pelješčani u svijetu. *Pelješki zbornik* (Zagreb). 3 (1984), str. 96, bilj. 12.

¹² HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945); Gradivo je iz Sv. Barbare iseljeno već sredinom 1934., s obzirom da je u prosincu te iste godine popravljena i preuređena crkvice posvećena; Fazinić, A. Crkva sv. Barbare - sv. Trojstva u Korčuli. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 7 (2002), str. 66.

¹³ Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980), str. 292.

¹⁴ HR-DADU-SCKL-123. Općina Pelješka. 2.1. Opći spisi, br. 425/27 (14.4.1927).

¹⁵ Poslije rata vraćeno je to gradivo u zemlju putem restitucije. Jedan primjerak starog lastovskog statuta ostao je u Italiji te se čuva u knjižnici Senata; HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Elaborat o arhivskoj službi na području općine Lastovo, br. 11/161/66 (1966).

¹⁶ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj V. Foretića o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

¹⁷ Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980), str. 292.

ulicu gdje je propadalo izloženo atmosferilijama. Dio je prebačen u zatvorenu prostoriju, dio je završio u osobnim¹⁸ i obiteljskim pismohranama, a dio u starom papiru. Čini se da je tada stradao razmjerno najveći dio pismohrane Kotarskog poglavarstva i Općine Korčula iz međuratnog razdoblja. Arhiv Poreznog ureda bio je spaljen.¹⁹

U gradu Korčuli stradale su i školske pismohrane Osnovne, Građanske i Znanstvene škole. U ljetnikovcu Zaffron Cviličević opljačkan je bogati obiteljski arhiv, između ostalog i dokumenti iz života diplomata Jakova Baničevića. Od ratnog uništavanja arhivskoga gradiva u preostalim mjestima, potrebno je izdvojiti primjer Smokvice, gdje su njemački vojnici zapalili župni dvor i time uništili župni arhiv s matičnim knjigama. Istu sudbinu doživjela je i Donja Vručica na Pelješcu od strane talijanskog okupatora 1942. (župni arhiv od 1681). Procjenjujući kasnije vrijednost uništenoga gradiva, Foretić je zapisao:

„Kad se pak arhivalija ili pogotovo jedan cijeli arhiv nasilno uništi, tada im cijenu treba procijeniti mnogostruko više, jer taj materijal nije moguće nikada više uspostaviti ni ponovno izraditi, dok se i najskupocjenije materijalno dobro može opet uspostaviti. Kada dakle uočimo činjenicu, da je talijanska vojska, makar i s njezina operativnog gledišta gledajući, bez ikakove strateške potrebe već iz čiste mržnje, osvete i svojeg nasilničkog djelovanja na našem teritoriju uništila kuću župnika i s njom arhiv, onda je prirodno, da se gubitak time prouzročen ima procijeniti na znatno višu svotu, nego kad bi se uništeni predmet bio samo prodao ili propao iz običnog neopreza...“²⁰

Na poluotoku je oštećena pismohrana Pelješčkog pomorskog društva, uništen je niz vrijednih obiteljskih i osobnih arhiva (slikara Celestina Medovića u Kuni).²¹ Naročito teško stradale su školske pismohrane. Godine 1943. okupator je spalio Hrvatski seljački dom u Kuni Pelješkoj i uništio čitavu školsku pismohranu. Stradali su i školski arhivi u Gornjoj i Donjoj Vručici, a najveći dio u Dubi Pelješkoj. Potpuno su stradale pismohrane Osnovne i građanske škole u Orebiću, škole u Račišću,²² a stradalo je i školsko gradivo u Čari. Na samom početku rata 1941. talijanska vlast odnosi školski arhiv Smokvice u nepoznato. Ista vlast, ali i neki mještani raznose arhiv Gra-

¹⁸ Zanimljiv je slučaj korčulanskog osobnjaka Antuna Glavočića zvanog Toni Sivi. Nakon što su kotarska i općinska pismohrana završile na otvorenom kraju rata, on je u mnogim navratima uzimao dokumente iz hrpe. Dio je poslije predavao upravitelju Muzeja Stjepanu Ivančeviću i drugima (Lozica I. *Naš car Toni Sivi-Sivonja*. 1995. rukopis u Gradskoj knjižnici Ivan Vidali, str. 4-5). Poslije njegove smrti hrpa raznih spisa zatečena je i u engleskoj utvrdi „Forteca“, u kojoj je živio. Na nekim dokumentima početka 19. st., koji su danas dio arhivskih fondova, mogu se pronaći njegove zabilješke („čitao i preveo“) i potpis.

¹⁹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Elaborat o arhivskoj službi na području općine Korčula, br. 11/162/66 (1966).

²⁰ Kako je u Donjoj Vručici sve do 1850. bilo sjedište župe za naselja Donja i Gornja Vručica, Trpanj i Duba, uništeni župski arhiv predstavljao je sve do 1850. povijesno vrelo čitavog sjeverozapadnog dijela Pelješca. Godine 1945. uništeni župski arhiv procijenjen je na 1,200.000 din. Vidi: HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Procjena župnog arhiva u Donjoj Vručici, br. 164/45 (28.9.1945).

²¹ Fisković, C. Oštećivanja kulturnih spomenika na Korčuli i Pelješcu za vrijeme rata. U: *Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i socijalističkoj revoluciji* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Korčula : Skupština općine Korčula, 1989., str. 870-872.

²² HR-DADU-SCKL-624. Osnovna škola „Petar Kanavelić“ Korčula. 4.1. Područna škola Račišće, Spomenica škole, knj. 1 (?).

đanske škole u Blatu, a uništen je i znatan dio arhiva muške i ženske pučke škole.²³ Njemačka vojska uništila je dio pismohrane škole u Žrnovu 1944.

S druge strane, narodnooslobodilačka vlast je u revolucionarnom zanosu 1943. uništila najveći dio općinskih i drugih upravnih arhiva Blata (od 1840) i Vele Luke (od 1898). Znatno je stradalo i gradivo Kotarskog suda i Poreznog ureda u Blatu (od 1911). U Lastovu je prilikom oslobođenja spaljen dio općinskog arhiva iz 19. i prve polovice 20. st., kao i pismohrane fašističkih organizacija. Partizanski odredi uništili su i najveći dio općinskog arhiva u Trpnju od 1832. i prebacili u šumu (gdje je propao) dio arhiva Financijske kontrole u Lovištu.²⁴ Spaljivanje arhiva Općine (ipak sačuvano dijelom), Kotarskog suda (stradao je katastarski ured) i Poreznog ureda u Orebiću opisano je u literaturi kao rušenje stare vlasti i čin koji će omogućiti narodnooslobodilačkim odborima da postanu „jedini pravi organi narodne vlasti“.²⁵

1.3. Foretićevo spašavanje gradiva 1944.

Predugo je gradivo u ruševinama i pod vedrim nebom bilo izloženo vlazi i samovolji prolaznika.²⁶ Dolaskom Korčulanina dr. Vinka Foretića, upravitelja Državnog arhiva u Dubrovniku, pod čijom se ingerencijom našao i otok Korčula,²⁷ puno toga se promijenilo. Foretić je u prosincu 1944. stigao u Korčulu kao izaslanik Okružnog NOO u svrhu pregleda arhiva, knjižnica i starina. Kao rezultat njegova posjeta, nastao je iscrpni izvještaj u ožujku 1945. Dio arhiva Kotarskog poglavarstva zatekao je u ruševinama zgrade pučke škole.

„Dvije prizemne prostorije, u kojima je bio smješten taj arhiv, potpuno su sada pod vedrim nebom i zasute su raznovrsnim materijalom uslijed rušenja. Na površini se nalaze razne razbacane arhivske knjige i spisi...“²⁸

Nigdje nije zatekao najstarije gradivo korčulanske komune, koje je bilo čuvano u dvama sanducima i za koje postoje indicije da su ih Talijani po kapitulaciji 1943. ponijeli sa sobom.²⁹ Foretić je u deset dana (od 13. do 22. prosinca 1944) boravka u Korčuli prikupio najveći dio rasutog arhivskoga gradiva kotara i općine te ga

²³ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika, Zapisi dr. Vinka Foretiću o stradalom gradivu u ratu (1945).

²⁴ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o uništenim i oštećenim arhivima dubrovačkog arhivskog područja, br. 419/1949 (8.7.1949).

²⁵ Begović, Ž. Početak oružanih akcija na području općine Orebić i formiranje NOO-a. U: *Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i socijalističkoj revoluciji* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Korčula : Skupština općine Korčula, 1989., str. 397.

²⁶ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - Podaci o stanju arhiva, br. 497/48 (16.11.1948).

²⁷ Ovakvu odluku Okružnog NO Dubrovnik iz 1944. zamijenit će odluka Oblasnog narodnog odbora u Splitu iz srpnja 1948. prema kojoj se nadzor povjerava Državnom arhivu u Zadru. To će nagati Dubrovnik da zatraži od Komiteta za naučne ustanove, sveučilište i visoke škole u Zagrebu da se faktična nadležnost, dogovorena i sporazumom sa Zadrom, ponovno pretvori u nominalnu. To će se poslije potvrditi odlukom Izvršnog vijeća Sabora SRH (NN 28/1963), po kojoj je određeno da Historijski arhiv Dubrovnik vrši arhivsku službu na području općina Dubrovnik, Korčula i Lastovo.

²⁸ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj V. Foretića o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

²⁹ Isto.

smjestio u prazni dućan Lovra Stecce. U radu su mu najprije pomagali talijanski zarobljenici, a potom i članovi radne čete. U prvoj fazi Foretić i njegovi pomagači prebacili su arhivsko gradivo s površine ruševina i s otvorenog. Dio gradiva je smješten na drvenim stalažama, a veći dio je ostao u hrpama na podu. Zbog potrebe brzog djelovanja, došlo je do miješanja gradiva Općinskog i Kotarskog poglavarstva. Foretić je obavio i pregled pismohrane Kotarskog suda te ustvrdio da je zgrada oštećena i slabo čuvana. Vojnici Narodnooslobodilačke vojske Jugoslavije silom su provaljivali u arhiv, raznosili i uništavali spise.³⁰ U dobro sačuvanom podrumu Pučke škole Foretić je našao na očuvan i uređen arhiv Lučke kapetanije.

„Medjutim djeca i odrasli dolaze u nj i razbacuju spise i knjige“.

Arhiv Građanske škole nalazio se pod ruševinama,³¹ dok su važni privatni arhivi i biblioteke istaknutih korčulanskih obitelji (Arneri, Kapor, Boschi, Giunio, Foretić), srećom bili u potpunosti sačuvani.³²

Kako su tadašnji propisi i nalagali, Foretić je sakupljeno gradivo predao na upravljanje nadležnoj upravnoj vlasti, tj. Općinskom narodnooslobodilačkom odboru Korčula. Po odlasku u Dubrovnik, Foretić im ostavlja uputstva prema kojima je trebalo obići sve gradske ruševine i pokupiti preostale spise, osušiti ih i mehanički posložiti u fascikle.

„I najmokrije i najizgaženije spise, pa makar kako izbljedjeli, svakako treba sačuvati, a nikako ne baciti ih.“³³

Naglasio je Foretić i potrebu poduzimanja mjera očuvanja od djelovanja miševa, grizlica i crva, ali ne samo to. Ostavio je i uputstva o sređivanju spisa prema godinama, brojevima protokola i predmetima, s naznakom da se najprije srede spisi do 1848. No, istovremeno je naglasio potrebu čuvanja i spisa novijeg datuma te važnost očuvanja cjeline „novog“ (misli na razdoblje poslije sredine 19. st. *op.a.*) općinskog arhiva.³⁴ Zaigrao je pritom na jezičnu kartu i nacionalne razloge očuvanja spisa na hrvatskom jeziku „*jer nam mora ležati na srcu da arhiv kao cjelina svakako dobije utisak arhiva, u kojem se nalaze pretežno hrvatski spisi*“.³⁵

Foretić je, možda i sluteći nemar koji će uslijediti, te 1944. ipak ponio nešto starijega gradiva Općine Korčula i Kotarskog suda Korčula za Dubrovnik.³⁶

³⁰ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - Izvještaj o uništenim i oštećenim arhivima dubrovačkog arhivskog područja, br. 419/1949 (8.7.1949).

³¹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

³² Pismohrana Gradskog muzeja Korčula (GMK). Kancelarijski spisi, dopis Muzeja Savjetu za kulturu i nauku NRH, br. 68/60 (7.9.1960).

Zahvaljujem se ravnateljici Gradskog muzeja Korčula Mariji Hajdić na ustupanju preslika dokumenta koji su se odnosili na temu smještaja arhivskoga gradiva u Korčuli.

³³ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

³⁴ Isto.

³⁵ Isto.

³⁶ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - O arhivskom materijalu u Gradskom muzeju Korčule, br. 11/36/61 (21.9.1961).

1.4. „Arhivalno pitanje Korčule je zaista jedno bolno pitanje“³⁷ - nemar u prvim poslijeratnim godinama

Kad su se konačno počele raščičavati ruševine grada početkom 1945, izdvajalo se pronađeno rasuto gradivo Kotarskog poglavarstva. Prema izvještaju iz Korčule, prikupljeno je „par vagona“ i smješteno u Štekin magazin „koji je sada prepun puste kartušine“.³⁸ Ipak, prvotno zaduženi za rad na arhivskom gradivu dobili su nova zaduženja i na gradivu se više ništa nije radilo. U početku se nije čuvalo ni pod ključem, pa je bilo ugroženo zbog velike poslijeratne potrebe za papirom. Referent za kulturna pitanja Okružnog NOO-a u Korčuli zatekao je otvoren magazin s arhivom.

„I u njemu neke ženske kako prebiru papire. Na pitanje, što rade, odgovorile su mu, da izabiru papire, čija je poledjina prazna, za svoju djecu u školi, da bi mogla na tim praznim stranama pisati“.

Ništa nije promaklo dr. Foretiću. Jedan bizarni, ali tada stvarni slučaj otkrio je i u Dubrovniku.

*„Ovih dana imali smo prilike vidjeti u Dubrovniku, kako jedan talijanski vojnik zamata cigarete s papirom iz spisa nekadašnjeg poglavarstva u Korčuli“.*³⁹

Poslije će lokalna vlast premještati općinski arhiv iz prostorije u prostoriju bez znanja dubrovačkog arhiva „i to svaki puta na gore mjesto i na nestručan način“.⁴⁰ I tako se, unatoč Foretićevim čestim obilascima i uputstvima, arhivski materijal „slabo čuvao i pomiješao“, ne samo unutar cjelina pojedinih stvaratelja, već i međusobno.⁴¹

1.5. Gradivo u sklopu Gradskog muzeja Korčula i prva sređivanja

U Zadru je ponovno sređen i popisani arhiv stare korčulanske komune i to za slugom još jednog Korčulanina Dinka Foretića.⁴² Gradivo Općine, Kotarskog poglavarstva i dio starijeg sudskog arhiva, koje je Kotarski sud povjerio brizi Mjesnog Narodnog odbora Korčule, bilo je u poslijeratnim godinama i dalje izvrgnuto propadanju i raznošenju, usprkos čestim obilascima, pismenim i usmenim urgiranjima iz Državnog arhiva u Dubrovniku.⁴³

Tek 1957. s otvaranjem Gradskog muzeja Korčula počinju bolji dani za sačuvane arhivske zapise. Gradivo je prebačeno u potkrovlje palače Gabrielis, iako i dalje u hrpi bez posebnog ključa prostorije. Sve do 1965. kada je bio upravitelj Muzeja, ali i kasnije dok je bio počasni upravitelj, Stijepo Ivančević se bavio pitanjima zaštite ar-

³⁷ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - Podaci o stanju arhiva, br. 497/48 (16.11.1948).

³⁸ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Dopis predsjednika Općinskog NOO-a Korčula Andra Peručića, br. 17/45 (1945).

³⁹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj V. Foretića o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

⁴⁰ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - Izvještaj o uništenim i oštećenim arhivima dubrovačkog arhivskog područja, br. 419/1949 (8.7.1949).

⁴¹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - O arhivskom materijalu u Gradskom muzeju Korčula, br. 11/36/61 (21.9.1961).

⁴² Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980), str. 293.

⁴³ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - O arhivskom materijalu u Gradskom muzeju Korčula, br. 11/36/61 (21.9.1961).

hivskoga gradiva. Ivančević je nastojao prebaciti gradivo iz potkrovlja palače, te ga smjestiti u manje prostorije kupljenog II. kata palače Arneri. Planiralo se i konačno započeti sa sređivanjem gradiva „što je od veoma velike važnosti za daljnje proučavanje historije našeg grada“,⁴⁴ jer ga je Ivančević definirao kao „hrpu ogromna papira izloženu propadanju od moljaca, vlage i prašine“⁴⁵. U jednom je dopisu zatražio i popravak krova koji na više mjesta propušta,⁴⁶ iz čega bi se moglo zaključiti da je arhivsko gradivo i dalje bilo izloženo propadanju. Sedamdesetih godina bit će spuštenu u jedno od podrumskih spremišta muzeja. Tada se gradivo povezal u svežnjeve,⁴⁷ u kakvom stanju je znatan dio i zatečen krajem 2011. Od sredine sedamdesetih do početka osamdesetih gradivo povremeno obilazi novi direktor Historijskog arhiva u Dubrovniku Mato Kapović sa zaposlenicima i tada se prvi svežnjevi kartoniraju. U sklopu muzeja krajem sedamdesetih započinju i prvi radovi na sređivanju gotovo potpuno izmiješanoga gradiva raznih stvaratelja i povijesnih razdoblja. Za taj je posao zaslužan Josip Jozo Fazinić, koji je po svom umirovljenju volonterski započeo priručno sređivati dio gradiva.⁴⁸ On će se na jednoj od košuljica arhivskih svežnjeva potpisati i kao „voditelj arhivske zbirke“. Iako njegova tematska metodologija nije poštovala granice stvaratelja, pa je danas potrebno razbijati uspostavljeni Fazinićev red, zaslužan je za to što je dio gradiva otvorio istraživačima korčulanske prošlosti. Napravio je više tematskih serija o brodogradnji, zdravstvu i ljekarništvu, graditeljstvu, prometu. Najviše pažnje posvetio je gradivu Kotarskog školskog vijeća kojeg je podijelio po školama. Dio gradiva sabrala je prema kronološkom redu i kustosica Alena Fazinić (spisi francuske uprave) za vrijeme rada na svom doktoratu. Važno je naglasiti i da Gradski muzej Korčula kroz ovo vrijeme nadopunjuje deponiranu cjelinu arhivske zbirke s dijelom javnog i nizom donacija privatnoga gradiva.

Neko vrijeme službenici nadležnog arhiva ne obilaze niti rade na arhivskom gradivu u Korčuli, pa sav teret odgovornosti pada na privremenog „domaćina“ - Gradski muzej Korčula. Cjelina arhivskih zapisa u ovom prvom razdoblju stvarno je postojala kao arhivska zbirka muzeja. Godine 1994. gradivo iz muzeja konačno preuzima Državni arhiv u Dubrovniku i smješta ga u posebnu prostoriju u gradu Korčuli.

1.6. O upravljanju zapisima izvan korčulanskog arhivskog spremišta

Neadekvatni spremišni prostori u Korčuli, kao i ograničeni prostorni gabariti Državnog arhiva u Dubrovniku, onemogućavaju djelovanje Vanjske službe i preuzimanje gradiva stvaratelja s ovog područja sve do početka 21. st. Izuzetak predstavlja preuzimanje po službenoj dužnosti matičnih knjiga i gradiva koje je po ukidanju kotara Korčula bilo obuhvaćeno u sklopu dubrovačkih kotarskih institucija (Narodni odbor kotara Korčula, Savez poslovnih zadruga kotara Korčula). Godine 1953. preuzeto je i gradivo upravnih i društvenih stvaratelja s područja općine Orebić (od početka 19. st. do pedesetih godina 20. st.). Gradivo Narodnog odbora općine Trpanj,

⁴⁴ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Gradskog muzeja Korčula Stambenoj upravi Korčula, br. 4/59 (8.1.1959).

⁴⁵ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Muzeja Savjetu za kulturu i nauku NRH, br. 68/60 (7.9.1960).

⁴⁶ Isto.

⁴⁷ Fazinić, A. Rad Gradskog muzeja u Korčuli od 1957. do 2000. godine, *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 12 (2007), str. 36, 42.

⁴⁸ Fazinić, A. Josip Jozo Fazinić (1906.-1999.) : u povodu 10. obljetnice smrti. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 13 (2010), str. 433.

njegovih prednika i društveno-političkih organizacija s trpanjskog područja preuzeto je u Dubrovnik po službenoj dužnosti 1968. Isto tako, izdano je nekoliko odobrenja izlučivanja (gradivo Skupštine općine Korčula 1968, Brodogradilišta „Ivan Cetinić u prisilnoj likvidaciji“ 1969⁴⁹). Krajem šezdesetih i sedamdesetih Arhiv u Dubrovniku otкупljuje niz vrijednih korčulanskih obiteljskih i osobnih ostavština (Arneri, Giunio, Šeman, don Petar Franasović), a 1980. službeno preuzima veću količinu sudske pismohrane u Korčuli.

Ograničeno preuzimanje gradiva s ovog područja i neadekvatan nadzor stvaratelja rezultirao je uništavanjem gradiva trajne vrijednosti u drugoj polovici 20. st. Kada je u jednom trenutku Račišće ostalo bez župnika, „ljudi sa sela“ zauzeli su župnu kuću i arhiv prebacili najprije na tavan, a zatim je isti „razbacivan, uništen i davan za druge potrebe“. Preostao je tek manji dio razbacan po prostorijama Župnog ureda. Na prijave Korčulanskog dekanata lokalne vlasti nisu reagirale. Tek na dopis Arhiva u Dubrovniku 1960. grad obećava organizirati zbrinjavanje ostataka.⁵⁰ Pismohrane su stradavale i u požarima, poplavama ili su neselektivnim i nestručnim vođenjem završavale na otpadu. Gradivo Općine i Mjesne zajednice Blato stradalo je u požaru šezdesetih godina. Nastavilo se uništavanje pismohrana školskih ustanova na čitavom ovom području. Najdrastičniji je primjer Osnovne škole Orebić od čije matične dokumentacije je sačuvano tek par imenika učenika do 2000. Početkom 21. st. iz Područne osnovne škole u Lumbardi bačena je na smetlište cjelokupna arhiva od osnutka 1873. Zahvaljujući intervenciji komunalnog redara Roka Kriletića, veliki dio bačenog materijala spašen je i deponiran u Općini Lumbarda. Devedesetih godina s tranzicijom društva i gospodarstva, mnoge privatizirane tvrtke nasumice bacaju na otpad gradivo svojih društvenih prednika. Još je veća lista stradalog privatnog arhivskoga gradiva. Izuzetak od ovakvog obrasca upravljanja zapisima predstavlja primjer Općine Vela Luka, o čemu je već detaljnije pisano.⁵¹ Ovaj primjer bio je dobar znak za „otočku“ arhivistiku na početku 21. stoljeća, što će se okruniti početkom djelovanja Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo.

2. Put do otvaranja arhivskog sabirnog centra

Činom Foretićeva sabiranja arhivskoga gradiva i pohrane u privremeni prostor na samom kraju 1944., stvarno je formirano arhivsko spremište u Korčuli. Na početku je bilo pod upravom lokalne vlasti, a od 1957. gradivo je smješteno u Gradskom muzeju Korčula. Sve je to bilo privremene i poluformalne prirode, pa se nitko nije smatrao isključivim imateljem zapisa i prebacivao je odgovornost na drugoga.

Ipak, kroz to vrijeme od svršetka II. svjetskog rata, Arhiv u Dubrovniku povremeno obilazi, obavlja nadzor, daje uputstva za rukovanje gradivom. Od 1994. preuzimanjem gradiva od muzeja, Arhiv preuzima punu odgovornost za njegovu sudbinu. Od samog početka, upravo je iz Dubrovnika krenula snažna inicijativa da se status spremišta formalizira i da ono iz pasivnog tipa preraste u nešto više.

⁴⁹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - odobrenje za škartiranje, br. 11/2/69 (1969).

⁵⁰ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, O arhivu Župnog ureda u Račišću, br. 11/35/60 (1960).

⁵¹ Vidi: Barčot, T. „Arhiv Vele Luke“ : projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini. *Arhivski vjesnik* (Zagreb). 54 (2011), str. 51-67.

2.1. Foretićeva poslijeratna nastojanja

Vinko Foretić je već spomenuti Izvještaj 1945. zaključio s potrebom stvaranja Povijesnog arhiva Korčule i njegova smještanja u adekvatnu zgradu, s arhivarom koji bi stajao pod nadzorom viših prosvjetnih i arhivskih vlasti.⁵² Svaki svoj dolazak u rodni grad, V. Foretić koristi za obilazak javnih i privatnih pismohrana.⁵³ Sve to s ciljem da se gradivo korčulanskih stvaratelja zadrži na otoku. I to u vrijeme kada se razmišljalo da li uopće uz postojeće državne arhive u Zagrebu, Zadru i Dubrovniku, pružiti mogućnost opstanku i stvaranju lokalnih povijesnih arhiva.

Rezultat svojih promišljanja Foretić je sročio u „Nacrtu kulturno-historijskog zavoda u gradu Korčuli“ 1946. U takvom je zavodu vidio mogućnost objedinjavanja znanja i napora na očuvanju vrijedne baštine dalmatinskih komuna. Uz muzej, galeriju i konzervatorsku službu, Foretić je u tom sklopu vidio i arhiv kao posebno odjeljenje.⁵⁴ Poslije će Foretić zavod preformulirati u „Kulturno-historijski muzej“, u kojem je obuhvatio „arhiv bivše korčulanske općine, bivšeg kotarskog poglavarstva, kotarskog suda, ostalih ureda“ te obiteljske arhive.

„Mnogo toga ima, što je razasuto, porazbacano, zapušteno, izvrgnuto kvaru i propasti, te se nameće potreba, da se sve to sakupi i očuva... muzej bi obuhvatao prvenstveno gradivo iz grada Korčule, a po mogućnosti i ono sa čitavog otoka... Arhivi bi se uredili prema arhivističkim principima, a zanimljivi dokumenti izložili bi se u posebnoj sobi.“⁵⁵

Krajem četrdesetih Mjesni narodni odbor Korčula na tragu ovih prijedloga u svojem petogodišnjem planu predviđa adaptaciju Kanavelićevog dvora za potrebe arhiva,⁵⁶ no gradivo će se smjestiti u novootvoreni Gradski muzej.⁵⁷ Iako je Foretić nastojao potaknuti osnivanje posebnog arhivskog odjeljenja pri muzeju, grad Korčula nije pokazao dovoljno volje, a niti je bilo sredstava da se tako nešto realizira.⁵⁸

⁵² HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvještaj o pitanju očuvanja arhiva, knjižnica i starina u gradu Korčuli, br. 17/45 (5.1.1945).

⁵³ Između ostalog, srediavao je i obiteljske arhive Kapor, Foretić, Mirošević, Arneri, te spriječio bacanje cjelokupne pismohrane Kotarskog suda u Korčuli od 1797. u stari papir.

⁵⁴ Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980), str. 293

⁵⁵ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Nacrt V. Foretića za osnivanje i uređenje kulturno-historijskog muzeja u Korčuli, br. 622/1947 (1947).

⁵⁶ HR-DADU-SCKL-542. Mjesni narodni odbor Korčula. 1.2. Plansko-izvještajna dokumentacija, Skica petogodišnjeg plana (194?);

U spomenutom fondu Mjesni narodni odbor Korčula, kao i u fragmentarnim fondovima Kotarski narodni odbor Korčula, Narodni odbor gradske općine Korčula i Narodni odbor općine Korčula, nije bilo drugih tragova o nastojanjima po ovom pitanju. Zasad još uvijek nije poznato je li od navedenih stvaratelja ima još dokumentacije pri njihovom današnjem sljedniku (Grad Korčula) ili je najvećim dijelom stradala. Isto tako, autoru nisu bili dostupni zapisi Skupštine općine Korčula (1963-1993), koji se nepotpuni i u nesređenom stanju čuvaju u pismohrani Grada Korčule.

⁵⁷ Detaljnije vidi: Hajdić, M. Rad na osnivanju Gradskog muzeja u Korčuli od 1946. do 1957. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 12 (2007), str. 11-28.

⁵⁸ Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980), str. 293-294.

*„Pokazuju samo teoretski interes... a čim treba praktično pristupiti rješavanju problema, onda se uopće ništa na tom ne radi, jer ih zaokupu drugi poslovi, za koje se drži, da su važniji“.*⁵⁹

Neko vrijeme Korčula nije pokazivala niti formalni interes. Na niz dopisa Državnog arhiva u Dubrovniku od 1947. do 1954, Narodni odbor nije uopće odgovarao.⁶⁰ Gradivo se trebalo prebaciti na II. kat palače Arneri, što ga je Narodni odbor općine kupio s namjenom smještaja „starih korčulanskih arhiva i biblioteka“.⁶¹ No, kultura je opet potisnuta u drugi plan, a palača je postala stambeni prostor.⁶² Iako je od strane grada postojala načelna podrška, stvari se ni kasnijih godina nisu rješavale. Zabilježene su tek aktivnosti Gradskog muzeja Korčula, preko kojeg Foretić i pokušava komunicirati s gradskom upravom. Tako će u rujnu 1960. Gradski muzej od Savjeta za kulturu i nauku NRH zatražiti financijsku pomoć za uređenje II. kata palače Arneri, kao i za izradu polica, kupnju kutija itd.⁶³ Poslije će Ivančević dodatno obrazložiti istom tijelu kako sredstva ne traže za formiranje posebne ustanove, već „Sabirališta arhiva“.⁶⁴ No, prostor u palači Arneri i dalje nije bio dostupan. Niti novci dobiveni iz Zagreba za uređenje arhivskog spremišta nisu pokrenuli stvar s mrtve točke, niti je poznato na što su se utrošili.⁶⁵

Državni arhiv u Dubrovniku će i 1961. ponoviti svoj stav kako pod uvjetom osiguranja potrebnih prostorija arhivski materijal može i nadalje ostati u Korčuli i to „u okrilju Gradskog muzeja Korčula kao arhivsko spremište Državnog arhiva u Dubrovniku pod njegovim neposrednim nadzorom“.⁶⁶ No, u suprotnom i s daljom nezainteresiranošću grada, Foretić je bio spreman povući svo gradivo u Dubrovnik.

*„Priznajemo, da bismo bili to sami s obzirom na nemar, koji vlada u Korčuli, već to i dosada učinili, ali nijesmo bili u mogućnosti to učiniti, jer nijesmo imali sredstava za izvršenje prijenosa ni za izradu odnosnih stalaža“.*⁶⁷

Ni ovog puta nije bilo reakcije korčulanske vlasti, pa Foretić u novom rezolutnijem dopisu ističe kako Korčula već 16 godina ništa ne radi po pitanju zaštite arhivskoga gradiva i uspostave Arhiva, a susjedni Hvar ima uređen i samostalan Arhiv te izdaje edicije.

⁵⁹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Izvješća o arhivima na području Dubrovnika - Podaci o stanju arhiva, br. 497/48 (16.11.1948).

⁶⁰ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Državnog arhiva u Dubrovniku Gradskom muzeju Korčula bb (12.5.1960).

⁶¹ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Gradskog muzeja Korčula Stambenoj upravi Korčula bb (8.1.1959).

⁶² HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Dopis V. Foretića Gradskom muzeju Korčula o pitanju formiranja Arhiva Korčule, br. 11/34/60 (12.5.1960).

⁶³ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Muzeja Savjetu za kulturu i nauku NRH, br. 68/60 (7.9.1960).

⁶⁴ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Muzeja Savjetu za kulturu i nauku NRH bb (17.12.1960).

⁶⁵ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Elaborat o arhivskoj službi na području općine Korčula, br. 11/162/66 (22.11.1966).

⁶⁶ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Dopis Gradskom muzeju Korčula, br. 11/36/61 (21.9.1961).

⁶⁷ Isto.

*„Pogotove je potpisanome kao Korčulaninu vrlo žao, da je u svojoj dugogodišnjoj arhivskoj praksi najmanje uspjeha i najmanje razumijevanja postigao u svojem zavičajnom gradu Korčuli“.*⁶⁸

Iako se gradivo Kotarskog suda u Korčuli šezdesetih godina prebacilo u Dubrovnik, gradivo pohranjeno u Gradskom muzeju i nadalje ostaje u Korčuli. Presudila je, po svemu sudeći, ograničenost spremišnih prostora u Dubrovniku.

Foretić i po odlasku s mjesta ravnatelja kod svojeg nasljednika Mate Kapovića inicira, savjetuje, prenosi informacije s Korčule. U Elaboratu o arhivskoj službi na području općine Korčula iz 1966. jedan od zaključaka bilo je i formiranje prihvatnog spremišta s honorarnim zaposlenikom.⁶⁹ Potrebno je spomenuti i da je razlog pisanja ovakvog elaborata bio potaknut prvenstveno financijskim razlozima. Općine Korčula i Lastovo bile su obveznici financiranja rada Historijskog arhiva u Dubrovniku, čiji je teret dotad isključivo snosila Općina Dubrovnik. Nije poznato je li i u kolikom iznosu Općina Korčula poslije sudjelovala u financiranju. Znamo tek da se elaborat u manjem dijelu realizirao, ali u glavnoj stavki nije zabilježen nikakav pomak. Ni Dubrovnik po Foretićevu umirovljenju nije više inzistirao na premještanju, niti je obilazio spremište. Zahvaljujući gostoprimstvu Gradskog muzeja Korčula, to se nesređeno i oštećeno gradivo najvećim dijelom sačuvalo.

2.2. Novi poticaji osamdesetih i devedesetih

Iako se naizgled više nije bavio pitanjem arhivskog spremišta u Korčuli,⁷⁰ dubrovački Arhiv se bavi pitanjem korčulanskoga gradiva. Nije ni potrebno naglašavati da je Foretić pri svakom odlasku u rodni grad, obilazio arhivsko spremište, ali i pojedine stvaratelje. Izdana su prva odobrenja arhiva za škartiranje otočkoga gradiva te otkupio niz vrijednih korčulanskih obiteljskih ostavština.

Sredinom 1983. ravnatelj Mato Kapović u dopisu Mjesnoj zajednici Korčula ističe želju da se „ubuduće arhivski fondovi zadržavaju u Korčuli“. Iskazana je i spremnost da se od Zagreba zatraži financiranje honorarnog službenika, a poslije i otvaranje stalnog radnog mjesta za „trezorsko spremište na Korčuli“. Uvidom u niz otočkih pismohrana zaključeno je kako je „krajnje vrijeme da se preuzmu određeni fondovi važni za Korčulu“.⁷¹ No, lokalna sredina niti ovog puta nije ozbiljno shvatila ovaj poziv, mogućnost i obvezu. Iako je izrazila suglasnost za ustupanjem prostorije pokraj tadašnje knjižnice, to će realizirati tek desetljeće poslije. Vjerojatno su iz Zagreba stigli nepovoljni odgovori na financijske zahtjeve iz Dubrovnika, pa je sve ostalo po starom. Godine 1990. odvijaju se novi razgovori Kapovića i lokalnih vlasti te ponovna potvrda volje za ustupanjem prostorije. Čekale su se police, ali i reakcija Vlade

⁶⁸ Pismohrana GMK. Kancelarijski spisi, dopis Državnog arhiva u Dubrovniku Gradskom muzeju Korčula, bb (10.11.1961).

⁶⁹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Elaborat o arhivskoj službi na području općine Korčula, br. 11/162/66 (1966).

⁷⁰ U Srednjoročnom planu razvitka arhivske službe na području općina Dubrovnik, Korčule i Lastova za razdoblje 1970-1975, niti jednom riječju se ne spominje arhivsko spremište u Korčuli; HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Srednjoročni plan razvitka, br. 11/4/70 (1970).

⁷¹ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - Dopis ravnatelja Kapovića Mjesnoj zajednici Korčula, br. 11/82/84 (21.5.1983).

RH na potraživanja iz Dubrovnika „oko osiguranja sredstava za normalno funkcioniranje arhiva Korčule“.⁷²

Konačno, 1994. za potrebe arhivskog spremišta dodijelio se oslobođeni prostor (po premještanju knjižnice) u prizemlju palače Ismaellis (Šilovića dom). U srpnju 1994. službenici Povijesnog arhiva u Dubrovniku montirali su metalne police i premjestili najveći dio arhivskoga gradiva iz podruma Gradskog muzeja. Tom prilikom utvrđeno je kako je u neprikladnim uvjetima podruma Gradskog muzeja zauvijek uništena petina gradiva. Iako u znatno boljim uvjetima, nova prostorija nije ni približno zadovoljavala arhivske standarde. Izvještaj arhivskih službenika iz 1996. svjedoči kako je zid prostorije arhivskog spremišta posve mokar od kanalizacijskih cijevi, a prozorsko staklo razbijeno.⁷³

Tadašnji ravnatelj Ivan Mustać u razgovorima s gradskom upravom sredinom devedesetih traži primjereniji prostor te predlaže izradu cjelovitog popisa gradiva korčulanske provenijencije „ma gdje se nalazilo“, ali i zajedničku inicijativu prema Ministarstvu kulture. U tom trećem koraku, tražilo bi se otvorenje posebnog odjela sa stalnim zaposlenicima, a u njegovom sklopu objedinili bi se fondovi korčulanske provenijencije.⁷⁴ Kako grad Korčula nije mogao riješiti ni prvi korak (adekvatni prostor), niti ovi poticaji nisu bili konkretizirani.

Arhivsko gradivo je tako i dalje ostalo pohranjeno u neprimjerenim uvjetima, izloženo vlazi i glodavcima. U povremenim obilascima dubrovačkih arhivista, gradivo se dijelom kartoniralo, no nije se ništa radilo na sređivanju. Tako je arhivsko spremište kao neželjeno dijete svoje sredine, ne bez faktora sreće i slučajnosti, preživjelo. Teško se oteti dojmu da je najveći krivac za brojne propuštene prilike bila upravo lokalna sredina te da je arhivski sabirni centar mogao i trebao zaživjeti davno prije.

2.3. Osnutak Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo

Nastojanja za ustrojem Arhiva u Korčuli konkretizirana su tek u novom stoljeću. Koncept ustroja arhivske službe u geografski raširenoj Dubrovačko-neretvanskoj županiji, zaključio se prvih godina 21. st. prijedlogom za ustrojstvo dvaju sabirnih centara.⁷⁵ U mandatu ravnatelja Iva Oreškovića 2003. zaključen je sporazum o financiranju između Ministarstva mora, prometa, veza i infrastrukture, Ministarstva kulture, Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Korčule. Upravo je to bio temelj nastanka Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo. Centar je zamišljen kao dvojni objekt u Korčuli i Žrnovu. U Starom gradu u Palači Arneri trebalo je biti smješteno starije gradivo grada Korčule, a u nekadašnjoj školskoj zgradi u Žrnovu novije gradivo otoka i bliže okolice. Tijekom vremena projekt se fokusirao isključivo na obnovu deurnog objekta u Žrnovu, dok je obnova Palače Arneri odgođena do daljnjega.

⁷² HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Arhivska služba - suglasnost Mjesne zajednice Korčula o ustupanju prostorija za smještaj arhiva, br. 11/57/90 (1990).

⁷³ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Vanjska služba - Izvješće o pregledu arhivskog i registraturnoga gradiva na otoku Korčuli (1996).

⁷⁴ HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku. 1.2. Spisi Kancelarije Državnog arhiva u Dubrovniku, Ravnatelj - Izvješće o arhivskom gradivu na Korčuli br. 1/17/95 (28.11.1995).

⁷⁵ Orešković, I. Prostor - temeljni uvjet kvalitete proizvoda i usluga Arhiva na primjeru ex. vojarne u Gružu. 40. Savjetovanje HAD-a u Topuskom. URL: <http://www.had-info.hr/rad-drustva/izlaganja/158>. (30.3.2012).

Žrnovo je postalo središte arhivske djelatnosti na području Lastova, Korčule i zapadnog dijela Pelješca (općine Orebić i Trpanj). Riječ je o povijesno i životno povezanom teritoriju. U Korčuli se dugo vremena nalazilo sjedište upravne, a danas i dalje djeluje sjedište sudske vlasti na spomenutom području.

3. Stara školska zgrada u Žrnovu i njena obnova

„Nasred kotline diže se humak sa župnom crkvom, posvećenom sv. Martinu, školom, te odmah uz crkvu župničkim dvorom... Školska zgrada je duga jednokatnica s malim kamenim mostićem, koji vodi sredini pročelja od širokog dvorišta do prvog kata zgrade. A taj most i zeleno obojadisani prozori bijahu neobičnost, osobitost samo ove zgrade, pa ih čitavo selo, naročito djeca, smatrahu znakom otmjenosti i službenosti u nekom pobožno-pokorničkom smislu: - Ma dadunkle, recite, ko bi gradi kuću kako što je skula...!⁷⁶

Na mjestu današnjeg Arhiva, u 19. st. najprije postoji bratimska zgrada-potleušica Bratovštine sv. Martina. Sedamdesetih godina 19. st. pada dogovor o njejoj nadogradnji i adaptaciji za potrebe školske zgrade. Ona će konačno biti dovršena i predana upravi škole krajem 1886. U zgradi su se nalazile četiri velike dvorane u prizemlju i na katu do kojeg je vodio već opisani most, a posebni zapadni blok predstavljao je učiteljev stan na kat. No, ubrzo se ova zgrada pokazala premalom da obuhvati sve žrnovske učenike. K tome, pred početak II. svjetskog rata zgrada se nalazila u lošem stanju i javljaju se prve inicijative za izgradnju nove školske zgrade.⁷⁷

U II. svjetskom ratu školska zgrada poslužila je za zbrinjavanje partizanskih ranjenika. Tijekom borbi s njemačkom vojskom za Pelješac, oni su koncem listopada 1943. prihvaćeni u prigodno formiranoj bolnici XIII. južnodalmatinske udarne brigade (o čemu svjedoči i spomen-ploča postavljena 1974).⁷⁸

Izgradnjom nove škole 1954., u ovoj zgradi neko vrijeme djeluje Poljoprivredna zadruga „Žrnovo“,⁷⁹ a poslije povremeno služi za smještaj radnika. Osamdesetih je izvedena akcija postavljanja betonske deke, a u zgradi se deponirao dio crkvenog inventara. Razmišljalo se o adaptiranju zgrade za potrebe Doma staraca. No, prevagnula je ideja o uređenju arhiva.⁸⁰

Rješavanjem imovinsko-pravne situacije, pri čemu se župa Sv. Martina odrekla dijela vlasništva, Grad Korčula postao je vlasnikom cijelog kompleksa stare školske zgrade s trajnim pravom korištenja za Državni arhiv u Dubrovniku. Projekt obnove i adaptacije izradila je tvrtka Omega inženjering d.o.o. iz Dubrovnika. Potrebno je naglasiti kako je objekt bio pod preventivnom zaštitom, pa se u projektu trebalo držati odrednica konzervatora. Godine 2004. ishođena je građevinska dozvola, a u ožujku 2007. započinju radovi. Izvođač je bila tvrtka Ing-grad d.o.o. iz Zagreba s podizvođačem MGA d.o.o. iz Metkovića. Zbog nedostatka financijskih sredstava radovi su obu-

⁷⁶ Segedin, P. *Djeca božja* (roman). 1. izdanje. Zagreb: Matica hrvatska, 1946., str. 7-8.

⁷⁷ Fazinić, J. Prilozi povijesti školstva na otoku Korčuli : škola Žrnovo 1843.-1956. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 10 (2005), str. 221-225.

⁷⁸ Lozica, P., Stanić, Z. *Sto dana slobode*. U: *Sjećanja jedne generacije*. Letica, Z. (ur.). Korčula : Gradski odbor Udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Korčula, 1990., str. 470-471.

⁷⁹ Kazivanje Vicka Matulovića, srpanj 2012.

⁸⁰ Jedan od pokretača ideje o uređenju stare školske zgrade za potrebe Arhiva bio je nekadašnji dožupan Dubrovačko-neretvanske županije Frano Skokandić.

stavljani u lipnju 2008. i nastavljeni tek u studenom 2010. Uređenje je okončano u ljetu 2011, kada 27. kolovoza dovršeni objekt u Žrnovu otvaraju premijerka Jadranka Kosor i ravnatelj Državnog arhiva u Dubrovniku Ivan Venier.

Na 515 m² novouređene zgrade Arhivskog sabirnog centra Korčula-Lastovo nalazi se pet spremišta opremljenih kompaktnim policama s mogućnošću pohrane 2010 d/m gradiva. U prizemlju su isključivo spremišni prostori, a na katu do kojeg je omogućen pristup i invalidima, nalaze se spremišta, ured i čitaonica. Iako je riječ o maloj čitaonici s kapacitetom tek 4 korisnička mjesta, u dosadašnjoj praksi ona se pokazala dovoljnom. Centar je opremljen klimatizacijskim sustavom, sustavom za gašenje požara, vatrodiojavnim, protuprovalnim i sustavom za kontrolu pristupa. Specifičnost kompleksa su i dva vrta.

Slika 1. Zgrada Arhivskog sabirnog centra (foto Neven Fazinić 2011.)

„Krasan je brežuljčić Martinje, gdje se crkva, sa lijepim zvonikom, te bijela župnikova kuća i pučka dvorazredna mješovita škola, natječu sa stotinom stoljetnih bujnih čempresa. Najbolji kist poklonio bi se toj divotnoj slici...“ (Kuničić, P. Mjesec dana pješke : putopis od Korčule do Cetinja. Zadar, 1897., str. 35).

4. Prvi koraci

U kolovozu 2011. u Centru je zaposlen arhivist, a početkom 2012. još jedan arhivist (lingvist) i arhivski tehničar, čime su stvoreni dobri preduvjeti stručnom i istraživačkom radu. Sredinom 2012. zaposlen je i domar, čime se popunila potrebna kadrovska struktura.

Prva preuzimanja gradiva iz Dubrovnika, ali i starog spremišta u Korčuli započela su u kolovozu 2011. Iz Dubrovnika se do sredine 2013. prebacilo gradivo notarških kancelarija Korčule, Kotarskog komiteta KPH Korčula, Kotarskog suda u Blatu, Orebiču, Korčuli i Lastovu, obitelji Arneri te drugih obiteljskih i osobnih fondova Korčulana i Pelješčana, upravnih i drugih stvaratelja s područja Orebića i Trpnja, Pelješčkog pomorskog društva te knjižno gradivo Pravne biblioteke. U Dubrovniku je zadržan fond Općine Lastovo i Kapetanata Trstenica, kao dio cjeline Dubrovačke Republike.⁸¹ Iz starog korčulanskog spremišta prebačeno je ukupno oko 800 kutija i 300 svežnjeva. Uz iznimku manjeg dijela gradiva, većina kutija i svežnjeva sadržavala je potpuno izmiješano gradivo niza različitih stvaratelja. Dosad je izdvojeno gradivo tri-deset različitih stvaratelja, čije se cjeline i dalje popunjavaju. Ponajviše gradiva odnosi se na upravu i javne službe u 19. i prvoj polovici 20. st. Za pojedine gospodarske, kulturne i društvene stvaratelje sačuvani su tek fragmenti. Uz popisano gradivo, u starom korčulanskom spremištu pronađeno je i gradivo Pomirbenog suda i Kotarskog suda Korčula, koje se nadopunjuje s postojećim fondovima prebačenim iz Dubrovnika. Gradivo Vijeća grada i otoka Korčule iz razdoblja engleske uprave na otoku (1813-1815), otvara potrebu nadopune postojeće periodizacije Uprave i javnih službi u Dalmaciji.

U Državnom arhivu u Zadru i dalje su pohranjena oko 83 d/m gradiva korčulanskih stvaratelja iz razdoblja od 1338. do 1819.⁸² Primopredaju ovoga gradiva nameće ne samo jasno pravilo teritorijalne nadležnosti pojedinih arhiva, već i potreba združivanja dijelova fondova istog stvaratelja. Naime, pri Arhivskom sabirnom centru Korčula-Lastovo već se nalaze dijelovi (u manjem obimu) fondova istih stvaratelja. Sličan problem postoji i s Gradskim muzejem Korčula, koji je dijelove gradiva raznih stvaratelja izdvojio sedamdesetih i osamdesetih godina te ih zadržao formirajući svoje tematske zbirke. Zbog potrebe objedinjavanja cjeline, već je pokrenuta inicijativa za predaju toga gradiva. Postoje naznake da se dio gradiva stvaratelja iz Korčule nalazi među ostavštinom dr. Vinka Foretića.⁸³

U drugoj polovici 2012. obavljena su prva preuzimanja gradiva po službenoj dužnosti iz osnovnih i srednjih škola te Općinskog suda u Korčuli. Općina Smokvica predala je 10 d/m deset različitih upravnih, društveno-političkih i gospodarskih stva-

⁸¹ Najavljeno je još prebacivanje obiteljskog fonda Giunio.

⁸² Riječ je o fondovima Općina Korčula (HR-DAZD-11), Mjesno starješinstvo Korčule (HR-DAZD-43), Kraljevska poddelegacija Vlade Korčula (HR-DAZD-84), Komiserijat Vlade Korčula (HR-DAZD-111), a nije isključeno da postoje i druge cjeline, odnosno i gradivo poslije 1819.

⁸³ Među kancelarijskim spisima Državnog arhiva u Dubrovniku na više mjesta spominje se gradivo koje je Foretić preuzeo, ali poslije nije zabilježeno u nikakvim evidencijama niti mu se danas može ući u trag. Npr. pergamene korčulanskih obitelji Andrijić i Trojanis od 14. do 18. st. prikupljene 1944. u napuštenoj zgradi Benussi. Nakon sređivanja osobnog fonda Vinko Foretić pri Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu (HR-HDA-2013), utvrdit će se jesu li spomenuti dokumenti njegovim sastavnim dijelom.

ratelja s područja Smokvice i Čare. Iz Općine Vela Luka početkom 2013. predan je veći dio sakupljenog i obrađenoga gradiva „Arhiva Vele Luke“. ⁸⁴ Zabilježene su i prve donacije gradiva (spisi advokata Jurja Amerića, arhitekta Ivana Skokandića, skladatelja Miloša Tasovca). Naročito su vrijedne fotografske zbirke Peručić i Foretić. Po dojavi, spašen je i dio pisane ostavštine sa smetlišta (spisi prosvjetne radnice i publicistice Mire Svobode) i gradiva kojem nije bilo moguće utvrditi vlasnika niti pravnog sljednika, a prijetilo mu je uništenje (Komunalno uslužno poduzeće „Komunalac“ Vela Luka).

Početak rada sa strankama i izdavanje ovjerenih preslika sudske imovinsko-pravne dokumentacije (ponajviše agrarni i ostavinski spisi zbog nesređene imovinsko-pravne situacije na otoku), uvjetovao je i početak sređivanja cjeline fondova Kotarskog suda u Blatu, Orebiću, Korčuli i na Lastovu. Uz gradivo sudova, sređuju se i manji zaokruženi fondovi preuzeti iz Dubrovnika (narodni odbori mjesta i općina na Pelješcu), kartoniraju preuzeti sređeni fondovi, dok se velika masa izmiješanih spisa starog korčulanskog spremišta i dalje razvrstava po stvarateljima.

Arhivsku čitaonicu posjetili su i prvi korisnici iz zemlje i inozemstva (u 2012. godini ukupno tek njih 8), čiji je pristup za sada ograničen na tek nekoliko sređenih fondova.

Donacijama niza autora, nakladnika i otočkih knjižnica, formirana je i knjižnica, koja uz arhivsku literaturu ponajviše sadrži zavičajne naslove. U srpnju 2013. knjižnica je sadržavala više od tristo jedinica.

Za učenike otočkih osnovnih i srednjih škola dosad je priređeno desetak predavanja o ulozi i značenju arhiva s razgledavanjem, a u lipnju 2013. po prvi put je obilježen i Međunarodni dan arhiva izložbom „Samo službeno“ u Gradskom muzeju Korčula, predavanjima i likovnom radionicom učenika razredne nastave OŠ „Ante Curać Pinjac“ iz Žrnova.

Prvi koraci su napravljeni.

OPĆI INVENTAR

A. Uprava i javne službe

A.1. Uprava i javne službe do 1848.

A.1.2.3. Mletačka kotarska uprava do 1797.

1. [0075] Bilježnici Korčule za mletačke uprave (Notarii Curzolae) – Korčula; 1528-1797 [1798-1807]: 6.
2. [0311] Općina Korčula (Commune; Civitatis et insulae Curzolae) – Korčula (XII – 1797); 1509-1797: 0,6.

A.1.3. Prva austrijska uprava (1797-1805)

3. [0517] Mjesno starješinstvo Korčula (I. R. Superiorita locale di Curzola) – Korčula (1798-1806); 1798/1805: 0,15.

A.1.6. Francuska uprava (1806-1813)

4. [0518] Kraljevska poddelegacija Vlade u Korčuli (R. Vice-Delegazione di Governo in Curzola, Sous-delegate a Curzola) – Korčula (1807-1813); 1807/1813: 0,2.

⁸⁴ Popis ovoga gradiva donosi Barčot, T. „Arhiv Vele Luke“ : projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini. *Arhivski vjesnik* (Zagreb). 54 (2011), str. 61-65.

5. [0519] Općina Korčula (Comune di Curzola) – Korčula (1806-1813); 1806-1813: 0,5.

A.1.7. Druga austrijska uprava (1815-1918)

Kotarska uprava

6. [0520] Komesarijat Vlade Korčula (I. R. Commisariato di Governo Curzola) – Korčula (1815-1819); 1815-1819: 0,3.
7. [0527] Kotarsko poglavarstvo Korčula (I. R. Capitanato distrettuale di Curzola, Bezirkshauptmannschaft Curzola) – Korčula (1869-1918); 1869-1918: 12.
8. [0528] Porezni ured Korčula (Ufficcio delle imposte) – Korčula; 1860/1899: 0,04.
9. [0521] Upravno-sudska pretura Korčula (I. R. Pretura politico-giudiziaria di Curzola) – Korčula (1820-1869); 1820-1869: 6.
10. [0086] Upravno-sudska pretura Lastovo (I. R. Pretura politico-giudiziaria di Lastovo) – Lastovo (1820-1826), 1820-1826: 0,2.
11. [0526] Upravno-sudska pretura Pelješac (I. R. Pretura politico-giudiziaria di Sabioncello) – Orebić (1820-1869), 1820-1869: 2.

Općinska uprava

12. [0530] Općina Korčula (Comune di Curzola, Podestaria comunale di Curzola, Amministrazione comunale di Curzola) – Korčula (1815-1918); 1815-1918: 4,5.
13. [0092] Općina Pelješka (Comune di Orebich) – Orebić (1815-1918); 1820/1918: 4.
14. [0097] Općina Trpanj (Comune di Trapano) – Trpanj (1815-1918); 1894-1918: 0,12.
15. [0660] Općina Vela Luka (Comune di Vallegrande) – Vela Luka (1898-1918); 1898/1918: 0,2. PrP.

Školska vijeća

16. [0531] Kotarsko školsko vijeće Korčula (I. R. Consiglio distrettuale di Curzola) – Korčula (1869-1924); 1869-1924: 7.
17. [0532] Mjesno školsko vijeće Korčula (I.R. Consiglio scolastico locale di Curzola) – Korčula (1869-1924); 1873/1923: 0,05.

Teritorijalne snage

18. [0533] Podteritorijalne snage Korčula (Vice-Soprintendenza territoriale di Curzola) – Korčula; 1833/1850. 0,2.
19. [0534] Podteritorijalne snage Pelješac (Vice-Soprintendenza territoriale di Sabioncello) – Orebić; 1842/1848: 0,03.

Engleska uprava u Dalmaciji (1811-1815)

20. [0535] Vijeće grada i otoka Korčule (Governativo Consiglio della Citta ed isola Curzola) – Korčula (1813-1815); 1813-1815: 0,03.

A.3. Uprava i javne službe od 1918. do 1941.

A.3.1. Hrvatske zemlje u okviru Kraljevine Jugoslavije

21. [0536] Kotarsko poglavarstvo Korčula (Sresko načelstvo Korčula) – Korčula (1921-1941); [1920]1921-1941: 0,8.
22. [0537] Općina Korčulanska (Opština Korčula) – Korčula (1921-1941); 1921-1941: 0,45.
23. [0123] Općina Pelješka (Opština Orebić) – Orebić (1918-1941); 1918-1941: 3.
24. [0661] Općina Vela Luka (Opština Velaluka) – Vela Luka (1921-1941); 1921/1941: 0,24. PrP.

A.3.2. Talijanska uprava (1919-1921)

25. [0538] Civilni komesarijat Korčula (Commissariato civile di Curzola) – Korčula (1919-1921); 1919-1921: 0,3.
26. [0539] Općina Korčula (Comune di Curzola) – Korčula (1919-1921); 1919-1921: 0,08.

A.4. Uprava i javne službe od 1941. do 1945.

A.4.1. Narodnooslobodilački pokret (1941-1945)

A.4.1.6. Općinska uprava

27. [0634] Općinski narodnooslobodilački odbor Orebić (1942-1945); 1943-1945. 0,2.
28. [0649] Općinski narodnooslobodilački odbor Smokvica-Čara (1943-1944); 1944. 0,02. PrP.

A.4.1.7. Mjesna uprava

29. [0635] Mjesni narodnooslobodilački odbor Orebić (1942-1945); 1943-1945. 0,1.

A.4.2. Nezavisna Država Hrvatska (1941-1945)

A.4.2.6. Općinska uprava

30. [0577] Carinarnica I. reda – Orebić (1941-1944); 1941/1944: 0,3.
31. [0713] Razdjel Financijske straže Orebić (1941-1944); 1942/1944: 0,01.
32. [0576] Upravna općina Orebić (1941-1944); 1941/1944: 0,7.

A.4.3. Okupacijske vlasti - Talijanska okupacijska vlast

33. [0540] Općina Korčula (Comune di Curzola) – Korčula (1941-1943); 1941-1943: 0,02.

A.5. Uprava i javne službe od 1945. do 1990.

A.5.4. Kotarska uprava

34. [0578] Narodni odbor kotara Korčula (Kotarski narodni odbor Korčula) – Korčula (1943-1955); 1944/1955: 1,2. SI.

A.5.5. Gradska uprava

35. [0541] Narodni odbor gradske općine Korčula (Narodni odbor grada Korčule) – Korčula (1950-1955); 1951/1954: 0,05.

A.5.6. Općinska uprava

36. [0579] Narodni odbor općine Korčula (1955-1962); 1955-1956: 0,03.
37. [0580] Narodni odbor općine Kuna (1952-1955); 1952-1955; 0,5. SI.
38. [0581] Narodni odbor općine Potomje (1953-1955); 1953-1955: 0,44. SI.
39. [0650] Narodni odbor općine Smokvica (1952-1955); 1952-1955: 1,7. PrP.
40. [0155] Narodni odbor općine Trpanj (1952-1962); 1952-1963: 12,88. SI.
41. [0694] Narodni odbor općine Vela Luka (1952-1962); 1952-1962: 21. SI.

A.5.7. Mjesna uprava

42. [0657] Mjesna zajednica Smokvica (1963-1993); 1963-1993: 3,75. PrP.
43. [0697] Mjesna zajednica Vela Luka (1963-1993); 1963-1993: 11. PrP.
44. [0651] Mjesni narodni odbor Čara (Mjesni narodnooslobodilački odbor Čara) – Čara (1944-1952); 1944-1952: 1,1. PrP.
45. [0542] Mjesni narodni odbor Korčula (Općinski Narodnooslobodilački odbor Korčula) – Korčula (1943-1950); 1943/1950: 0,1.
46. [0584] Mjesni narodni odbor Kuna (Mjesni narodnooslobodilački odbor Kuna) – Kuna (1945-1952); 1945-1952: 1,3.

47. [0582] Mjesni narodni odbor Orebić (Mjesni narodnooslobodilački odbor Orebić – Orebić (1945-1952); 1945/1952: 0,7.
48. [0585] Mjesni narodni odbor Potomje (Mjesni narodnooslobodilački odbor Potomje) – Potomje (1945-1952); 1945-1952: 1,75. SI.
49. [0652] Mjesni narodni odbor Smokvica (Mjesni narodnooslobodilački odbor Smokvica) – Smokvica (1944-1952); 1944-1952: 2,1. PrP.
50. [0583] Mjesni narodni odbor Trpanj (Mjesni narodnooslobodilački odbor Trpanj) – Trpanj (1944-1952); 1944-1952: 2,13.
51. [0693] Mjesni narodni odbor Vela Luka (Mjesni narodnooslobodilački odbor Vela Luka) – Vela Luka (1943-1952); 1943-1952: 11. SI.
52. [0662] Mjesni odbor Vela Luka (1962-1963); 1962-1963: 0,02. SI.
53. [0653] Mjesni ured Smokvica (1955-1993); 1955-1972: 1. PrP.
54. [0568] Mjesni ured Trpanj (1962-1993); 1963/1966: 0,02.
55. [0700] Mjesni ured Vela Luka (1962-1993); [1947-1962]1962-1993[1993-1998]: 3. SI.
56. [0665] Osnovna samoupravna interesna zajednica u oblasti kulture – Vela Luka (1976-?); [1975]1976-1980: 0,13. SI.
57. [0664] Zavod za zapošljavanje radnika – Vela Luka (1961-?); 1961-1969: 0,46. SI.

B. Pravosuđe

B.1.3.-B.4.3. Kotarski sudovi do 1945.

58. [0332] Kotarski sud na Lastovu (I.R. Pretura civile Lagosta, I.R. Pretura di Lagosta) – Lastovo (1921-1943); 1820-1943: 20.
59. [0157] Kotarski sud u Blatu (I.R. Giudizio distrettuale di Blatta) – Blato (1910-1947); [1820-1910] 1911-1947: 120.
60. [0161] Kotarski sud u Orebiću (I.R. Pretura civile Sabioncello, I.R. Giudizio distrettuale di Sabioncello) – Orebić (1820-1947); 1820-1947: 209.
61. [0160] Općinski sud u Korčuli (I.R. Pretura civile, Giudizio distrettuale di Curzola, Kotarski sud u Korčuli) – Korčula (1820-); 1820-2000: 166,8. PrP.

Pomirbeni sudovi

62. [0305] Pomirbeni sud u Korčuli (Giudizio di pace a Curzola) – Korčula (1799-1819); 1799-1819: 8.
63. [0306] Pomirbeni sud u Orebiću (Giudizio di pace a Sabioncello) – Orebić (-1819); 1809-1819: 0,1.

B.2.7. Državna odvjetništva (1848-1918)

64. [0543] Poslovač Državnog odvjetništva u Korčuli (Funzionario della Procura di Stato in Curzola) – Korčula (?); 1874/1917: 0,2.

B.1.8.-B.2.8. Javni bilježnici do 1918.

65. [0116] Javni bilježnici Korčule; XIX-XX: 9.

B.3.9.-B.5.9. Odvjetničke pisarnice do 1990.

66. [0544] Odvjetnička pisarnica Arnerić (Dr. Roko Arneri - Dr. Dinko Giunio, Dr. Roko Arneri, Dr. Roko Arnerić – dr. Juraj Arnerić, Dr. Juraj Arnerić) – Korčula; XIX-XX: 12.

C. Vojne postrojbe, ustanove i organizacije

C.2.1. Zajedničke austrougarske vojne postrojbe do 1918.

67. [0721] Mornarička stanica Vela Luka; 1915-1918: 0,02.

C.3. Vojne postrojbe iz razdoblja od 1918. do 1941.

68. [0569] II. četa 321. pješadijskog puka – Orebić; 1941: 0,01.

C.4. Vojne postrojbe i ustanove NOP-a iz razdoblja od 1941. do 1945.

69. [0708] Komanda mjesta Vela Luka (1943); 1943: 0,01. PrP.

D. Odgoj i obrazovanje

D.2. Srednje škole

70. [0613] Srednja škola Blato (1992-); [1945-1991]1992-2000: 4. PrP.

71. [0623] Srednja škola „Petar Šegedin“ – Korčula (1950-); [1948-1949]1950-2000: 8,7. PrP.

72. [0612] Srednja škola Vela Luka (1992-); [1954-1991]1992-2000: 2,1. PrP.

D.2.1. Gimnazije

73. [0633] Franjevačka klasična gimnazija s pravom javnosti – Badija (1909-1945); 1922-1945. 0,2. PrP.

D.2.4. Građanske škole

74. [0617] Građanska škola u Blatu (1921-1944); 1930-1941 [1945-1948]: 0,16. PrP.

75. [0625] Građanska škola u Korčuli (1877-1944); 1877-1943 [1945-1948]: 0,2. PrP.

76. [0616] Građanska škola u Veloj Luci (1926-1944); 1926-1943 [1945-1948]: 0,18. PrP.

77. [0626] Privatna ženska građanska škola s pravom javnosti u Korčuli (1910-1941); 1912-1941: 0,37. PrP.

D.3. Dopunsko obrazovanje

78. [0665] Narodno sveučilište Vela Luka (1961-1975); 1961-1975: 1,2. SI.

D.4. Osnovne škole

79. [0608] Osnovna škola „Ante Curać Pinjac“ – Žrnovo (1855-); 1871-2000: 2,5. PrP.

80. [0614] Osnovna škola Blato (1830-); 1910-2000: 7. PrP.

81. [0622] Osnovna škola „Braća Glumac“ – Lastovo (1838-); 1870-2000: 3,5. PrP.

82. [0627] Osnovna škola Donja Vručica (?); 1944-1960: 0,01. PrP.

83. [0628] Osnovna škola Duba – Duba Pelješka (?); 1898-1960: 0,03. PrP.

84. [0629] Osnovna škola Gornja Vručica (?); 1944-1960: 0,01. PrP.

85. [0630] Osnovna škola „Lega Culturale Italiana“ u Korčuli (1904-1941) 1912-1941: 0,26. PrP.

86. [0621] Osnovna škola Orebić (?); 1997/2000: 0,3. PrP.

87. [0624] Osnovna škola „Petar Kanavelić“ – Korčula; (1829-) 1873-2000: 5,16. PrP.

88. [0620] Osnovna škola Potirna (1939-1959); 1940-1958: 0,05. PrP.

89. [0609] Osnovna škola Trpanj (?); 1907-2000: 1,4. PrP.

90. [0615] Osnovna škola Smokvica (1876-); 1907-2000: 2. PrP.

91. [0632] Osnovna škola Uble (1936-1959); 1936-1959: 0,05. PrP.

92. [0611] Osnovna škola Vela Luka (1857-); 1893-2000: 2,5. PrP.

93. [0631] Privatna pučka djevojačka škola u Korčuli (1915-1941); 1915-1941: 0,11. PrP.

F. Zdravstvo i socijalne ustanove

F.4.6. Zavodi i zaklade dobrotvornog karaktera

94. [0545] Javna dobrotvornost Korčula (Pubblica Beneficenza di Curzola) – Korčula (XVIII-XX); 1819/1946: 0,03.

G. Gospodarstvo i bankarstvo

G.1.1.3. Zadruga do 1945.

95. [0546] Kotarska gospodarska zadruga za političku općinu Korčula i Lastovo – Korčula (?); 1913-1916: 0,02.
96. [0666] Uljarska zadruga Gospodarske sloge Vela Luka (Oleificio Cooperativo Vallegrande) – Vela Luka (1940-1946); 1940/1946: 0,06. SI.

G.1.5. Trgovina do 1945.

97. [0547] Karlo Pansini (Carlo Pansini) – Korčula (?); 1941-1946: 0,05.

G.1.6. Ugostiteljstvo i turizam do 1945.

98. [0648] Društvo za unapređenje turizma Orebić (Turističko društvo Orebić) – Orebić (1904-); 1910/1955: 0,2.
99. [0678] Društvo za unapređivanje turizma i poljepšavanje mjesta Vela Luka (1925-1943); 1925/1943: 0,1. PrP.

G.1.8. Promet i veze

100. [0352] Pelješko pomorsko društvo (Associazione marittima di Sabioncello) – Orebić (1865-1891); 1865/1891. 10,6. SI.
101. [0529] Veritas Austro-Ugarski. Agencija Korčula (Agenzia del Veriats Austro-Ungarico in Curzola) – Korčula (?); 1861/1899: 0,1.

G.2. Razdoblje socijalizma (1945-1990)

G.2.1.1. Gospodarske komore

102. [0548] Ugostiteljska komora Korčula (?); 1955: 0,03.

G.2.1.2. Gospodarska i poslovna udruženja

103. [0601] Kotarski zadružni poslovni savez Korčula (?); 1945/1955. 0,3.
104. [0549] Turističko društvo Korčula (1945-); [1938]1953-1997: 1,5.

G.2.1.3. Zadruga

105. [0658] Poljoprivredna zadruga s.o.j. Smokvica (1945-); 1945-1952: 0,3. PrP.
106. [0667] Ribarska radna zadruga „Proleter“ – Vela Luka (1945-1971); [1910-1945] 1945/1971: 0,2. SI.

G.2.4.2. Industrija

107. [0599] Brodogradilište Ivan Cetinić – Korčula (1948-1964); 1949/1964 [1966]: 0,2.
108. [0703] Tvornica limene ambalaže – Vela Luka (1965-); [1906/1953] 1965/2007: 3. SI.
109. [0704] Tvornica za preradu i konzerviranje ribe „Jadranka 1892.“ – Vela Luka (1892-2006); 1951-2004: 8. SI.

G.2.4.3. Energetika

110. [0598] Elektro poduzeće Korčula (1953-?); 1957-1960: 0,02.

G.2.5. Trgovina – G.2.6. Ugostiteljstvo i turizam

111. [0398] Blato d.d. za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam – Blato (1959-2002); 1976-2002: 0,8. PrP.
112. [0701] Hotelsko-trgovačko poduzeće „Hum“ – Vela Luka (1971-1992); 1971/1989: 0,8. SI.
113. [0586] Mjesno nabavno-prodajno i ugostiteljsko poduzeće „Izvor“ – Trpanj; 1948-1951: 0,02.

G.2.6. Ugostiteljstvo i turizam

114. [0668] Radničko odmaralište „Elektra Ožbalt“ (Počitniški dom Elektra Ožbalt Vela Luka) – Vela Luka (1962-?); 1962/1996: 0,15. SI.

G.2.7. Građevinarstvo

115. [0669] Projektni biro „Projekt“ – Vela Luka (1958-1963); 1958-1963: 0,08. SI.

G.2.8. Promet i veze

116. [0699] Dalmatinska plovidba Vela Luka (Obalna plovidba Vela Luka) – Vela Luka (1956-1997); 1956/1997: 1,5. SI.
117. [0602] Pomorski svjetionik Glavat – o. Glavat (XIX-XXI); 1965/1993: 0,25.

G.2.10. Stambena i komunalna djelatnost

118. [0618] Komunalno uslužno poduzeće „Komunalac“ – Vela Luka (1962-?); 1962-1970: 0,3.
119. [0663] Općinska komunalna ustanova Vela Luka (1957-1963); 1957-1963: 0,3. SI.

G.3. Razdoblje poslije 1990.

G.3.5. Trgovina

120. [0670] Omega-Beta s p.o. – Vela Luka (1988-1995); 1988-1995: 0,2. SI.

G.3.6. Ugostiteljstvo

121. [0698] Sun corporation d.o.o. – Vela Luka (1997-); 1997-2008: 0,6. SI.

G.3.10. Stambena i komunalna djelatnost

122. [0671] Stambena zadruga „Petra“ – Vela Luka (1991-?); 1991-1993: 0,1. SI.

H. Političke stranke, društveno-političke organizacije i sindikati

H.1.1. Političke stranke do 1945/46.

123. [0552] Narodna radikalna stranka. Mjesni odbor Vela Luka (1922-1929); 1922-1924: 0,02.

H.2. KPH/SKH i društveno-političke organizacije 1941-1990.

124. [0428] Savez komunista Hrvatske. Kotarski komitet Korčula (1943-1955); 1945-1955: 7. SI.

H.2.1.8. Općinski komiteti SKH

125. [0570] Savez komunista Hrvatske. Općinski komitet Trpanj (1952-1962); 1952-1962: 0,45.
126. [0567] Savez komunista Hrvatske. Općinski komitet Vela Luka (1952-1962); [1943-1944] 1952/1962 [1962/1984]: 0,1.

H.2.1.11. Ostale razine

127. [0654] Savez komunista Hrvatske. Osnovna organizacija Smokvica (1942-1990); 1946-1979: 0,13. PrP.

H.2.2. Narodna fronta/Jedinstvena narodnooslobodilačka fronta/Socijalistički savez radnog naroda

128. [0562] Narodna fronta. Gradski odbor Korčula (1949-1955); [1946] 1951-1952: 0,04.

H.2.2.8. Općinski odbori

129. [0587] Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Općinski odbor Trpanj (1952-1962); 1952-1961: 0,12. SI.
130. [0603] Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Osnovna organizacija Trpanj (?); 1952/1956: 0,01.

H.2.2.10. Mjesni odbori

131. [0655] Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Mjesna konferencija Smokvica (194?-1990); 1958/1990: 0,04. PrP.
132. [0695] Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske. Mjesna konferencija Vela Luka (1943-1990); 1943/1987: 1. SI.

H.2.3. Savez komunističke omladine Jugoslavije/Ujedinjeni savez antifašističke omladine Hrvatske/Narodna omladina Hrvatske/Savez socijalističke omladine Hrvatske

133. [0588] Narodna omladina Hrvatske. Općinski komitet Trpanj (Mjesni komitet Narodne omladine Trpanj) – Trpanj (1945-1962); 1956-1962 [1963]: 0,1. SI.
134. [0606] Narodna omladina Hrvatske. Mjesni odbor Korčula; 1944/1952: 0,3.
135. [0672] Savez socijalističke omladine Hrvatske. Mjesna konferencija Vela Luka (1943-1991); 1943/1989: 0,24. SI.

H.2.4. Antifašistička fronta žena/Konferencija za društvenu aktivnost žena (AFŽ/KDAŽ)

136. [0720] Antifašistički front žena. Mjesni odbor Vela Luka (1942-1990); 1943/1984: 0,01.

H.2.5. Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske/Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske

137. [0589] Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske. Općinski odbor Trpanj (?); 1955/1961: 0,04. SI.

H.2.5.10. Mjesni odbori

138. [0656] Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske. Mjesni odbor Smokvica; 1949-1976: 0,03. PrP.
139. [0673] Savez boraca Narodnooslobodilačkog rata Hrvatske. Mjesni odbor Vela Luka; 1947-2001: 0,8. SI.

H.2.6. Savez ratnih vojnih invalida Hrvatske (SRVIH)

140. [0572] Savez ratnih vojnih invalida. Općinski odbor Trpanj; 1954-1958: 0,03.

H.2.7. Udruženje rezervnih oficira i podoficira/Savez rezervnih oficira i podoficira/Savez rezervnih vojnih starješina

141. [0590] Udruženje rezervnih oficira Jugoslavije. Općinski odbor Trpanj (Pododbor Udruženja rezervnih oficira Jugoslavije Trpanj) – Trpanj (1953-?); [1952] 1953-1958: 0,06. SI.
142. [0696] Savez rezervnih vojnih starješina Jugoslavije. Osnovna organizacija Vela Luka (1952-1990); 1955/1989: 1. SI.

H.3.2. Sindikati od 1945.

143. [0674] Općinsko sindikalno vijeće Vela Luka; 1955/1960: 0,02. SI.
144. [0675] Sindikat službenika ustanova Jugoslavije. Mjesna organizacija Vela Luka; 1949/1966: 0,1. SI.

I. Društva, udruge i udruženja

I.2. Dobrotvorna društva

145. [0477] Crveni križ. Kotarski odbor Korčula (Sreski odbor Crvenog krsta Korčula, Mjesni odbor Crvenog krsta Korčula) – Korčula (1888-); 1888/1938: 0,1. SI.
146. [0679] Crveni križ Hrvatske. Mjesna organizacija Vela Luka; 1975-1991: 0,1. SI.
147. [0714] Dobrovoljno vatrogasno društvo Vela Luka (1951-); 1983-1985: 0,02.
148. [0682] Društvo „Naša djeca“ Vela Luka; 1979/1987: 0,04. PrP.

149. [0681] Mjesna državna zaštita djece i mladeži Korčula (Mesna državna zaštita dece i mladeži Korčula) – Korčula; 1922-1923: 0,01.
150. [0709] Mjesna državna zaštita djece i mladeži Orebić (Mesna državna zaštita dece i mladeži Orebić) – Orebić; 1920-1921: 0,01.
151. [0680] Podmladak Crvenog križa Građanske škole u Veloj Luci (1932-1943); 1932-1940: 0,03. PrP.
152. [0722] Zemaljska pripomoćna zadruga Crvenog križa za Dalmaciju. Povjereništvo Korčula (Societa filiale di soccorso della croce rossa in Curzola) – Korčula (1888-?); 1888/1912: 0,02.

I.3. Kulturno-prosvjetna društva

153. [0702] Foto-kino klub Vela Luka (1987-1989); [1983] 1987-1989: 0,02. PrP.
154. [0659] Hrvatska sloga – Orebić; 1916/1943: 0,01.
155. [0595] Jugoslavenska čitaonica – Korčula (1933-?); 1933-1935: 0,02. PrP.
156. [0716] Jugoslavenski dom Korčula (1914-1941); 1921-1923: 0,01.

I.4. Umjetnička društva

157. [0715] Korčulanska općinska glazba – Korčula (1892-); 1925/1927: 0,01.
158. [0676] Kulturno-umjetničko društvo „Hum“ – Vela Luka (1909-); 1909-1994: 2,5. SI.
159. [0677] Narodna glazba Vela Luka (1893-); [1829/1893] 1897/2003: 2. SI.

I.5. Sportska društva

160. [0683] Društvo za tjelesni odgoj „Partizan“ Vela Luka (Gimnastičko društvo „Hajduk“); 1946/1952: 0,23. SI; AI.
161. [0710] Sokolsko društvo Orebić; 1936/1940: 0,01.
162. [0476] Sokolsko društvo u Korčuli (Hrvatski sokol Korčula) – Korčula (1905-1941) 1914-1940: 0,8. SI.
163. [0718] Sportsko ribolovno društvo „Zubatac“ - Vela Luka (1953-); 1961-1962. 0,02.
164. [0684] Streljačko društvo „Nedjeljko Zlokić“ – Vela Luka; 1951/1960: 0,03. SI; AI.
165. [0717] Vaterpolo klub Vela Luka (1953-); 1961/1980: 0,01.
166. [0719] Veslački klub „Ošjak“ – Vela Luka (1948-); 1972-1974: 0,1.

I.6. Politička društva

167. [0553] Organizacija jugoslavenskih nacionalista. Mjesni odbor Korčula (1922-1929); 1924: 0,02.
168. [0554] Organizacija jugoslavenskih nacionalista. Mjesni odbor Smokvica (1922-1929); 1922: 0,01.

I.8. Ostalo

169. [0711] Jadranska straža. Mjesni ogranak Orebić; 1934-1935: 0,01.
170. [0600] Odbor za proslavu sv. Todora – Korčula (?); 1930/1938. 0,01.
171. [0607] Udruga prijatelja modro-zelenih vrijednosti „Petar Giunio“ – Korčula (1996.-); 1995-2001: 0,15. PrP.
172. [0685] Veloluške svečanosti – Vela Luka (1987-2003); 1990-2001: 0,4. SI.

K. Vlastelinski, obiteljski i osobni arhivski fondovi

K.2. Obiteljski arhivski fondovi

173. [0459] Obitelj Arneri – Korčula; 1327-1829: 28,9. SI.
174. [0604] Obitelj Depolo – Korčula; 1903-1943: 0,05. SI.
175. [0594] Obitelj Farčić Priša – Vela Luka; 1872/1968: 0,6. SI, AI.
176. [0687] Obitelj Kalogjera Zlatar – Blato; 1923-1939: 0,1. PrP.

177. [0560] Obitelj Lovričević – Korčula, Dubrovnik; 1924/1939: 0,1. SI.
 178. [0686] Obitelj Padovan Kolega – Vela Luka; 1863/1975: 0,45. SI, AI.
 179. [0269] Obitelj Šeman – Blato; 1569/1858: 0,2. PrP.
 180. [0365] Obitelj Šunj (Sugni) – Orebić; 1798/1892: 0,1. SI.
 181. [0556] Obitelj Zaffron – Korčula; 1806/1903: 0,1.

K.3. Osobni arhivski fondovi

182. [0596] Arnerić Juraj – Korčula; 1911/1971: 0,08. SI.
 183. [0558] Benussi Virgilio – Korčula; [1851/1887] 1895/1941: 0,33.
 184. [0591] Chandler Douglas – SAD-Korčula-Njemačka; 1933/1939: 0,02.
 185. [0592] Fazinić Josip Jozo – Korčula; XX: 0,3. PrP.
 186. [0273] Franasović Petar – Korčula, Trsteno; 1590/1883: 0,43. SI.
 187. [0559] Ismaelli Vicko (Ismaelli Vincenzo) – Korčula; [1704/1741] 1798/1818: 0,03.
 188. [0550] Ivančević Stijepo – Korčula; 1947-1950: 0,1.
 189. [0688] Knežević Danijel – Vela Luka, Zagreb (1889-1980); 1901/1980: 0,2. PrP.
 190. [0689] Prizmić Petar – Vela Luka (1923-2009); XX-XXI: 0,03. PrP.
 191. [0557] Skokandić Ivan – Žrnovo-Pariz-Zagreb; 1917/1972 [1973/1995]: 0,02. SI.
 192. [0593] Svoboda Mirjana – Korčula (1916-2009); 196?/2005: 0,3. PrP.
 193. [0597] Tasovac Miloš – Vela Luka, Split (1923-); 1957/2008: 0,3. PrP.
 194. [0712] Tunjica Nikša – Orebić; 1925/1940: 0,02.

L. Zbirke izvornog arhivskoga gradiva

L.1.7. Fotografije

195. [0690] Zbirka fotografija; 1910-2011: kom. 186, 1 foto album. PrP.
 196. [0605] Zbirka fotografija Iva Foretića; 1925-1935: neg. 204. PrP.
 197. [0551] Zbirka fotografija Jakova Peručića; XIX-1920: neg. 769. PrP.
 198. [0691] Zbirka fotografija Josipa Žuvele; XX: neg. 375, 1 foto album. PrP.

L.1.9. Tiskovine

199. [0561] Hemeroteka; 1891/2012: kom. 1824. SI.

L.2. Tematske zbirke

200. [0378] Zbirka Ante Bačića Grlice o Blatu; XX: 0,1. SI.
 201. [0692] Zbirka Vladimira Stanišića o plimnom valu; 1978.; neg. 80, dijapozitiva 96, 1 foto album, 1 film. PrP.

Izvori

Državni arhiv u Dubrovniku

HR-DADU-425. Državni arhiv u Dubrovniku.

Arhivski sabirni centar Korčula-Lastovo

HR-DADU-SCKL-542. Mjesni narodni odbor Korčula.

HR-DADU-SCKL-530. Općina Korčula.

HR-DADU-SCKL-123. Općina Pelješka.

HR-DADU-SCKL-624. Osnovna škola „Petar Kanavelić“ Korčula.

Pismohrana Gradskog muzeja Korčula

Kancelarijski spisi

Gradska knjižnica Ivan Vidali

Lozica I. Naš car Toni Sivi-Sivonja. 1995. (rukopis).

Publicirani izvori

Narodne novine - Zagreb

www izvori

Orešković, I. Prostor - temeljni uvjet kvalitete proizvoda i usluga Arhiva na primjeru ex. vojarne u Gružu. 40. Savjetovanje HAD-a u Topuskom. URL: <http://www.had-info.hr/rad-drustva/izlaganja/158>.

Literatura

Barčot, T. „Arhiv Vele Luke“ : projekt sabiranja i obrade cjelokupne arhivske memorije na lokalnoj razini. *Arhivski vjesnik* (Zagreb). 54 (2011).

Begović, Ž. *Početak oružanih akcija na području općine Orebić i formiranje NOO-a*. U: *Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i socijalističkoj revoluciji* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Korčula : Skupština općine Korčula, 1989.

Fazinić, A. Crkva sv. Barbare - sv. Trojstva u Korčuli. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 7 (2002).

Fazinić, A. Josip Jozo Fazinić (1906.-1999.) : u povodu 10. obljetnice smrti. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 13 (2010).

Fazinić, A. Rad Gradskog muzeja u Korčuli od 1957. do 2000. godine, *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 12 (2007).

Fazinić, J. Prilozi povijesti školstva na otoku Korčuli : škola Žrnovo 1843.-1956. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 10 (2005).

Foretić, V. *Otok Korčula u srednjem vijeku do g. 1420*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1940.

Foretić, V. Rad od g. 1944. dalje na izučavanju povijesti otoka Korčule do g. 1918. *Korčulanski zbornik* (Korčula). I (1980).

Fisković, C. *Oštećivanje kulturnih spomenika na Korčuli i Pelješcu za vrijeme rata*. U: *Korčula u revolucionarnom radničkom pokretu i socijalističkoj revoluciji* (zbornik). Ćurin, M. (ur.). Korčula : Skupština općine Korčula, 1989.

Glavina, F. Pelješčani u svijetu. *Pelješki zbornik* (Zagreb). 3 (1984).

Hajdić, M. Rad na osnivanju Gradskog muzeja u Korčuli od 1946. do 1957. *Godišnjak grada Korčule* (Korčula). 12 (2007).

Kuničić, P. *Mjesec dana pješke : putopis od Korčule do Cetinja*. Zadar, 1897.

Lozica, P., Stanić, Z. *Sto dana slobode*. U: *Sjećanja jedne generacije* (zbornik). Letica, Z. (ur.). Korčula : Gradski odbor Udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata Korčula, 1990.

Šegedin, P. *Djeca božja* (roman). 1. Izdanje. Zagreb: Matica hrvatska, 1946.

Summary

OPENING OF THE ARCHIVAL REMOTE STORAGE KORČULA-LASTOVO

In 2011 a new archival remote storage was open. It is the eight remote storage in Croatia, the second one under the jurisdiction of the Dubrovnik State Archives and also the second one situated on an island. The choice of the island of Korčula as Croatia's most economically and socially developed island was not by accident.

The path for the opening of the remote storage in Korčula was laid as early as 1944 by collecting the records that were dispersed and damaged during the war. It was during the Second World War that the archives in the district of Korčula suffered at the most. Dr. Vinko Foretić, the Korčula native and the director of the Dubrovnik State Archives, organized the rescue of the records. Initially the records were under the jurisdiction of the local authorities and in 1957 they were stored in Korčula City Museum. All this was semiformal, so nobody was regarded as a sole holder of the records. Still, during that time since the end of the war Dubrovnik State Archives periodically visited and inspected the records, giving at the same time instructions for its handling. When in 1994 the Archives took over the records from the Museum it also took the complete responsibility for their fate.

It was in Dubrovnik that the strong initiative was born for the formalization of the repository and to transform it from a passive type into much more. As early as 1945 Foretić gave the initiative to form an archival department in Korčula within a kind of a cultural-historical institute, the latter was later envisaged to be a museum. However, his often initiatives did not get the support of the local authorities. The situation remained the same regarding the new initiatives from Dubrovnik during the 1980is and 1990is. Only in 2003 did Ministry for Maritime Affairs, Transport and Communications, Ministry of Culture, Dubrovnik-Neretva County and the city of Korčula reach an agreement on financing, which became the foundation for establishing the remote storage Korčula-Lastovo.

The remote storage centre covers the territorial area of the islands of Korčula and Lastovo, as well as the western part of the Pelješac peninsula (counties of Orebić and Trpanj), while its headquarters is in Žrnovo, a town near Korčula. By adapting the old 19th century school building in Žrnovo, five repositories with the capacity of 2010 linear meters were arranged and the space was equipped with the necessary preservation systems. Access is completely enabled for the disabled.

By taking over records from Dubrovnik State Archives, old repository in Korčula, as well as via official transfer and donations, by the middle 2013 the repositories store 194 fonds and 7 collections, which make 817 linear meters of records. The majority of these records are not arranged. The State Archives in Zadar still keeps approximately 83 linear meters of records made by creators from Korčula, dating until 19th century. The need to return the records to the island of Korčula is not only dictated by the rule of the territorial jurisdiction of the Archives, but also by the need to merge parts of fonds made by the same creators.

At the start of Storage's work the emphasis was put on arranging judiciary fonds, due to many users' inquiries. Several other smaller fonds are being arranged at the same time, while the bulk of the mixed records from the old Korčula repository are still sorted out according to creators. The International Archives Day was observed for the first time in 2013. The first steps have been made.

Keywords: *Archival remote storage Korčula-Lastovo, Dubrovnik State Archives, Vinko Foretić, Korčula City Museum, building in Žrnovo*

Translated by Marijan Bosnar